מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להסביר שלושה גורמים להתגבשות הלאומיות במאה ה-19
- להגדיר אומה, לאומיות, תודעה לאומית ולאומנות
- להשוות בין הדגם האתני-היסטורי לדגם הליברלי-אזרחי ולתת דוגמה לכל אחד

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנת מושגים

1. ב – פירוק מסגרות השייכות הישנות כמו הכפר והקהילה
2. ב – מדינה ריבונית משלה
3. א – בסמלים כמו דגל, המנון וזיכרון משותף

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא התגבשה במאה ה-19 כתוצאה משינויים היסטוריים
2. נכון – הם סמלים משותפים לכל בני האומה
3. לא נכון – לאומנות היא קיצונית ועלולה לפגוע במיעוטים

חלק ג' – השלמת מילים

1. 1871
2. אתני-היסטורי

חלק ד' – התאמה

- 1 – ג (שייכות לפי מוצא ושפה משותפת)
- 2 – א (שייכות לפי הסכמה לערכים משותפים)
- 3 – ב (דוגמה לדגם הליברלי-אזרחי)

חלק ה' – שאלות קצרות

1. אנשים עברו מכפרים לערים ואיבדו שייכות למסגרות הישנות כמו קהילה ודת, וחיפשו שייכות חדשה דרך האומה

חלק ו' – שאלת בגרות

1. קריטריונים: הצגת הדגם האתני-היסטורי (3), הצגת הדגם הליברלי-אזרחי (3), הסבר ההבדל (4), דוגמה נכונה לכל דגם (2)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תודעה לאומית - מודעות לשייכות לאומה, דוגמאות: דגל, המנון, חגים
- בדגם האתני-היסטורי - מוצא, שפה, דת ועבר היסטורי משותף
- לאומיות שואפת למדינה ריבונית, לאומנות קיצונית ופוגענית כלפי מיעוטים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על מה מחבר בין אנשים ממקומות שונים לפני הצגת המושגים
- כדאי להדגיש שהרדר וביסמרק אינם מוזכרים בסרטון עצמו ונוספו כרקע היסטורי
- מומלץ לסיים בחזרה לשאלת 'ואנחנו' כהכנה ללימוד הציונות

דף תרגול: מה הופך זרים לאומה?

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

במאה ה-19 אנשים רבים שלא הכירו זה את זה התחילו להרגיש חלק מאותה אומה. הדף עוסק בגורמים לתופעה הזו ובשני דגמים שונים של לאומיות.

בנק מילים: 1871 | אתני-היסטורי

1 חלק א' – הבנת מושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה הביאו המהפכה התעשייתית, הנאורות והחילון במאה ה-19?

א) חיזוק הכנסייה והדת המסורתית

ב) פירוק מסגרות השייכות הישנות כמו הכפר והקהילה

ג) ביטול כל הגבולות בין מדינות

2. מה שואפת הלאומיות להשיג עבור כל אומה?

א) שלטון של אומה אחרת ב) מדינה ריבונית משלה

ג) איחוד עם כל העמים האחרים

3. במה מתבטאת תודעה לאומית?

א) בסמלים כמו דגל, המנון וזיכרון משותף ב) רק בשפה המדוברת בבית

ג) בגבולות גיאוגרפיים בלבד

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הלאומיות המודרנית קיימת מאז ומעולם	☐	☐
2	דגל והמנון מחזקים תודעה לאומית	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	לאומיות ולאומנות הן אותו דבר	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. גרמניה התאחדה למדינת לאום אחת בשנת _____

2. דגם שבו השייכות נקבעת לפי מוצא, שפה ודת נקרא הדגם ה_____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דגם אתני-היסטורי	___	**א.** שייכות לפי הסכמה לערכים משותפים
2. דגם ליברלי-אזרחי	___	**ב.** דוגמה לדגם הליברלי-אזרחי
3. ארצות הברית	___	**ג.** שייכות לפי מוצא ושפה משותפת

5 חלק ה' – שאלות קצרות

ענו בקצרה.

1. הסבירו כיצד המהפכה התעשייתית והחילון תרמו לצמיחת הלאומיות

6 חלק ו' – שאלת בגרות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הציגו שני דגמים של לאומיות מודרנית, הסבירו הבדל אחד ביניהם והביאו דוגמה למדינה לכל דגם

כרטיס יציאה

מהי תודעה לאומית? תנו שתי דוגמאות לסמל שמחזק אותה

מה מאחד את בני הלאום בדגם האתני-היסטורי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀